

EUROOPA LIIT

EUROOPA PARLAMENT

NÕUKOGU

Brüssel, 27. märts 2019
(OR. en)

2018/0012 (COD)

PE-CONS 85/18

TRANS 657
MAR 202
ENV 917
PECHE 551
CODEC 2378

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema:	EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV, milles käsitletakse sadama vastuvõtuseadmeid laevajäätmete üleandmiseks ja muudetakse direktiivi 2010/65/EL ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/59/EÜ
--------	--

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU
DIREKTIIV (EL) 2019/...,**

...,

**milles käsitletakse sadama vastuvõtuseadmeid laevajäätmete üleandmiseks
ja muudetakse direktiivi 2010/65/EL ning millega tunnistatakse kehtetuks
direktiiv 2000/59/EÜ**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 100 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,¹

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,²

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt³

¹ ELT C 283, 10.8.2018, lk 61.

² ELT C 461, 21.12.2018, lk 220.

³ Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2019. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu ... otsus.

ning arvestades järgmist:

- (1) Liidu merenduspoliitika eesmärk on tagada ohutuse ja keskkonnakaitse kõrge tase. Seda on võimalik saavutada rahvusvaheliste konventsioonide, seadustike ja resolutsioonide järgimisega, säilitades samas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsioonis (UNCLOS) sätestatud meresõiduvabaduse.
- (2) ÜRO 14. kestliku arengu eesmärgiga juhitakse tähelepanu merede reostumise ja toitainetega saastumise, ressursside ammendumise ja kliimamuutuste ohtudele, mida põhjustab eeskätt inimtegevus. Need ohud seavad veelgi suurema surve alla sellised keskkonnasüsteemid nagu bioloogiline mitmekesisus ja looduslikud taristud ning tekitavad samal ajal üleilmseid sotsiaal-majanduslikke probleeme, sealhulgas tervise-, ohutus- ja finantsriske. Liit peab töötama selle nimel, et kaitsta mereliike ja toetada inimesi, kes sõltuvad ookeanidest, olgu siis seoses tööhõive, ressursside või vaba aja veetmisega.
- (3) Rahvusvahelises laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsioonis („MARPOLi konventsioon“) on kehtestatud üldised laevajäätmete merre heitmise keelud, kuid on reguleeritud ka tingimused, mille kohaselt võib teatavat liiki jäätmeid merekeskkonda heita. MARPOLi konventsiooniga nõutakse konventsiooniosalistelt, et nad tagaksid sadamates sobivad vastuvõtuseadmed.

- (4) Liit on MARPOLi konventsiooni osasid rakendanud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/59/EÜ¹ kaudu, järgides sadamapõhist käsitlust. Direktiivi 2000/59/EÜ eesmärk on ühitada meretranspordi tõrgeteta toimimisega seotud huvid ja merekeskkonna kaitse.
- (5) Viimase kahekümne aasta jooksul on MARPOLi konventsiooni ja selle lisadesse tehtud olulisi muudatusi, millega kehtestati laevajäätmete merre heitmise rangemad normid ja keelud.
- (6) MARPOLi konventsiooni VI lisas on kehtestatud merre heitmist käsitlevad normid uutele jäätmekategooriatele, eelkõige heitgaaside puhastussüsteemide jääkidele, mis koosnevad nii settest kui ka süsteemidest väljajooksvast veest. Kõnealused jäätmekategooriad tuleks lisada käesoleva direktiivi kohaldamisalasse.
- (7) Liikmesriigid peaksid jätkama tööd Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) tasandil, et võtta täielikult arvesse avatud skraberite reovee merre heitmise keskkonnamõju, sealhulgas meetmeid võimalike mõjudega tegelemiseks.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiiv 2000/59/EÜ laevaheitmete ja lastijäätmete vastuvõtmise seadmete kohta sadamates (EÜT L 332, 28.12.2000, lk 81).

- (8) Liikmesriike tuleks innustada võtma asjakohaseid meetmeid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2000/60/EÜ,¹ sealhulgas keelustama avatud skraberitelt reovee ja teatavate lastijäätmete merre heitmise oma territoriaalvetes.
- (9) 1. märtsil 2018 võttis IMO vastu muudetud konsolideeritud suunised sadama vastuvõtuseadmete haldajatele ja kasutajatele (ringkiri MEPC.1/Circ. 834/Rev. 1) („IMO konsolideeritud suunised“), sealhulgas jäätmetest teatamise, jäätmete üleandmise kviitungi ning sadama vastuvõtuseadmete väidetavatest puudustest teatamise tüüpvormide ning sadama vastuvõtuseadmete aruandlusnõuete kohta.
- (10) Nimetatud regulatiivsest arengust hoolimata heidetakse jäätmeid ikka veel merre, mis põhjustab suurt keskkonna-, sotsiaalset ja majanduslikku kahju. See toimub mitme teguri koosmõju tõttu – nimelt ei ole sadamates alati sobivaid vastuvõtuseadmeid, sageli on nõuete täitmise tagamine ebapiisav ning puuduvad stiimulid jäätmete üleandmiseks kaldal.
- (11) Nagu selgus direktiivi 2000/59/EÜ õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi kohasest hindamisest („REFITi hindamine“), on kõnealune direktiiv suurendanud sadama vastuvõtuseadmetesse üle antud jäätmete mahtu, muu hulgas tagades, et laevad aitavad katta nende seadmete kulusid olenemata sellest, kas nad neid tegelikult kasutavad, ning sellel on olnud oluline roll jäätmete merre heitmise vähendamisel.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

- (12) Samuti selgus direktiivi REFITi hindamisest, et direktiiv 2000/59/EÜ ei ole olnud piisavalt tõhus vastuolude tõttu MARPOLi konventsiooni raamistikuga. Peale selle tõlgendavad liikmesriigid nimetatud direktiivi teatavaid põhimõisteid (näiteks seadmete sobivus, jäätmete eelteade, jäätmete kohustuslik üleandmine sadama vastuvõtuseadmetesse ning plaanipärase laevaliiklusega tegelevatele laevadele antavad vabastused) erinevalt. REFITi hindamises kutsuti üles neid mõisteid rohkem ühtlustama ja täielikult MARPOLi konventsiooniga kooskõlla viima, et vältida tarbetut halduskoormust nii sadamatele kui ka sadama kasutajatele.
- (13) Selleks et viia Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/35/EÜ¹ vastavusse asjaomaste MARPOLi konventsiooni merreheitenorme käsitlevate sätetega, peaks komisjon hindama kõnealuse direktiivi läbivaatamise, eelkõige selle kohaldamisala laiendamise vajalikkust.
- (14) Liidu merenduspoliitika eesmärk peaks olema tagada merekeskkonna kõrgetasemeline kaitse, võttes arvesse liidu merepiirkondade mitmekesisust. See peaks rajanema põhimõtetel, et tuleb võtta ennetusmeetmeid, et merekeskkonnakahjustus tuleb heastada eeskätt kahjustuse kohas ning et saastaja maksab.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiiv 2005/35/EÜ, mis käsitleb laevade põhjustatud merereostust ning karistuste, sealhulgas kriminaalkaristuste kehtestamist merereostusega seotud rikkumiste eest (ELT L 255, 30.9.2005, lk 11).

- (15) Käesolev direktiiv peaks olema oluline vahend, mille abil kohaldada sadamaid ja laevajäätmete käitlemist käsitlevaid peamisi keskkonnavalaseid õigusakte ja põhimõtteid. Eelkõige on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivid 2008/56/EÜ¹ ja 2008/98/EÜ² selles kontekstis asjakohased õigusaktid.
- (16) Direktiivis 2008/98/EÜ on sätestatud peamised jäätmekäitluse põhimõtted, sealhulgas „saastaja maksab“ põhimõte ja jäätmehierarhia, mille puhul on pigem nõutav jäätmete korduskasutamine ja ringlussevõtt kui jäätmete taaskasutamise ja kõrvaldamise muud vormid, ning selles nõutakse jäätmete liigiti kogumise süsteemide loomist. Lisaks on liidu jäätmealaste õigusaktide juhtpõhimõtteks laiendatud tootjavastutuse kontseptsioon, mille kohaselt tootjad vastutavad oma toodete keskkonnamõju eest kogu nende toodete olelusringi vältel. Need kohustused kehtivad ka laevajäätmete käitlemise puhul.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiiv 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrateegia raamdirektiiv) (ELT L 164, 25.6.2008, lk 19).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).

- (17) Laevajäätmete, sealhulgas mahajäetud kalapüügivahendite liigiti kogumine on nõutav, et valmistada ette nende korduskasutust või ringlusse võtmist järgmises jäätmekäitlusetapis ning et need ei tekitaks kahju mereloomadele ega -keskkonnale. Sageli eraldatakse jäätmed laevapardal rahvusvaheliste normide ja standardite kohaselt ning liidu õigusaktidega tuleks tagada, et pardal jäätmete eraldamiseks tehtavaid jõupingutusi ei õõnestaks see, et kaldal puudub jäätmete liigiti kogumise kord.
- (18) Igal aastal satub liidus meredesse ja ookeanidesse märkimisväärne kogus plasti. Olgugi et enamikes merepiirkondades tuleb suurem osa mereprügi maismaategevusest, on ka laevandussektor, sealhulgas kala- ja väikelaevade sektor, oluline saastaja, kes heidab jäätmed, sealhulgas plasti ja mahajäetud kalapüügivahendid otse merre.
- (19) Direktiivis 2008/08/EÜ kutsutakse liikmesriike üles peatama mereprügi teket, et aidata saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärki, mille kohaselt tuleb igat liiki merereostust vältida ja vähendada.

- (20) Komisjoni 2. detsembri 2015. aasta teatises „ELi ringmajanduse loomise tegevuskava“ on sellega seoses tunnistatud direktiivi 2000/59/EÜ konkreetset rolli, kuna kõnealuse direktiiviga tagatakse jäätmete vastuvõtmiseks sobivate seadmete kättesaadavus ning õiged stiimulid ja maismaal asuvatesse seadmetesse jäätmete üleandmise täitmise tagamine.
- (21) Avamererajatised on ühed merel asuvatest mereprügi allikatest. Seetõttu peaksid liikmesriigid, kui see on kohane, võtma vastu meetmeid nende lipu all või vetes tegutsevatest avamererajatistest pärit jäätmete üleandmiseks ning tagama MARPOLi konventsiooniga avamererajatisete suhtes kehtestatud rangete merre heitmist käsitlevate normide täitmise.
- (22) Jäätmed, eriti jõgedest pärit plastjäätmed, sealhulgas siseveelaevade heited, on üks peamine mereprügi allikas. Kõnealuste laevade suhtes tuleks seetõttu kohaldada rangeid jäätmete vette heitmist ja üleandmist käsitlevaid norme. Praegu kehtestab kõnealuseid norme asjaomane jõekomisjon. Kuid siseveesadamate suhtes kohaldatakse jäätmeid käsitlevat liidu õigust. Selleks et jätkata jõupingutusi liidu siseveeteede õigusraamistiku ühtlustamiseks, palutakse komisjonil hinnata siseveelaevade jäätmete vette heitmist ja üleandmist käsitlevate normide liidu korda, võttes arvesse 9. septembri 1996. aasta konventsiooni, mis käsitleb Reini laevaliikluses ja siseveeteedel tekkinud jäätmete kogumist, ladestamist ja vastuvõtmist.

- (23) Nõukogu määruse (EÜ) nr 1224/2009¹ kohaselt peab liidu kalalaeva pardal olema varustus kaotatud püügivahendite leidmiseks ja väljatoomiseks. Püügivahendite kaotamise korral peab laeva kapten püüdma need võimalikult kiiresti tagasi tuua. Kui kaotatud püügivahendit ei õnnestu tagasi tuua, peab kalalaeva kapten teavitama oma lipuliikmesriigi ametiasutusi 24 tunni jooksul. Lipuliikmesriik peab seejärel teavitama rannikuliikmesriigi pädevat asutust. Edastatav teave hõlmab kalalaeva pardatähist ja nime, kaotatud püügivahendi liiki ja kaotamise kohta ning püügivahendi tagasitoomiseks võetud meetmeid. Alla 12meetriste kalalaevade suhtes teavitamiskohustus ei kehti. Nõukogu määruse (EÜ) nr 1224/2009 muutmist käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku kohaselt toimub teavitamine kalalaeva poolt elektroonilise püügipäeviku kaudu ning liikmesriigid peavad koguma ja talletama teavet kadunud püügivahendite kohta ja esitama need nõudmisel komisjonile. Käesoleva direktiivi kohaselt kogutud teave passiivselt püütud jäätmete kohta, mis on kättesaadav jäätmete üleandmise kviitungitel, võidakse samuti edastada nimetatud viisil.

¹ Nõukogu 20. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1224/2009, millega luuakse liidu kontrollisüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks, muudetakse määrusi (EÜ) nr 847/96, (EÜ) nr 2371/2002, (EÜ) nr 811/2004, (EÜ) nr 768/2005, (EÜ) nr 2115/2005, (EÜ) nr 2166/2005, (EÜ) nr 388/2006, (EÜ) nr 509/2007, (EÜ) nr 676/2007, (EÜ) nr 1098/2007, (EÜ) nr 1300/2008, (EÜ) nr 1342/2008 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EMÜ) nr 2847/93, (EÜ) nr 1627/94 ja (EÜ) nr 1966/2006 (ELT L 343 22.12.2009, lk 1).

- (24) Vastavalt IMO 13. veebruaril 2004 vastu võetud rahvusvaheliste laevade ballastvee ja setete kontrolli ning käitlemise konventsioonile, mis jõustus 8. septembril 2017, kohustatakse kõiki laevu käitlema ballastvett IMO nõuete kohaselt ning ballastveetankide puhastamiseks ja parandamiseks määratud sadamatelt ja terminalidelt nõutakse, et neil peavad olema sette vastuvõtmiseks sobivad seadmed.
- (25) Sadama vastuvõtuseadmeid peetakse sobivaks, kui need suudavad rahuldada sadamat tavaliselt kasutavate laevade vajadused, ilma et see põhjustaks asjatuid viivitusi, nagu on täpsustatud ka IMO konsolideeritud suunistes ja IMO suunistes sadama vastuvõtuseadmete sobivuse tagamiseks (MEPC.83(44) resolutsioon). Seadmete sobivus on seotud nii nende käitamise tingimustega (kasutaja vajaduste seisukohast) kui ka seadmete keskkonnajuhtimisega vastavalt jäätmeid käsitlevale liidu õigusele. Mõnel juhul võib osutuda keeruliseks hinnata, kas väljaspool liitu asuvad sadama vastuvõtuseadmed vastavad sellistele nõuetele.

- (26) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1069/2009¹ kohaselt tuleb rahvusvahelised toidujäätmed, sealhulgas liidu sadamaid külastavate laevade jäätmed, mis on pardal potentsiaalselt puutunud kokku loomsete kõrvalsaadustega, põletada või kõrvaldada tunnustatud prügilasse ladestamisega. Selleks et nimetatud nõue ei piiraks laevajäätmete korduskasutamise ja ringlussevõtu ettevalmistamist, tuleks vastavalt IMO konsolideeritud suunistele teha jõupingutusi jäätmete paremaks eraldamiseks, et vältida jäätmete (näiteks pakendijäätmete) võimalikku saastumist.
- (27) Nagu on kehtestatud määruses (EÜ) nr 1069/2009, koostoimes komisjoni määrusega (EL) nr 142/2011², ei käsitata liidusiseseid reise reisidena rahvusvahelistel liinidel sõitvatel transpordivahenditel ja nendelt pärit toidujäätmeid ei pea põletama. Kuid rahvusvaheliste merendusalaaste õigusaktide (MARPOLi konventsioon ja rahvusvaheline konventsioon inimelude ohutusest merel (SOLAS)) kohaselt käsitatakse selliseid liidusiseseid reise rahvusvaheliste reisidena. Kui käesoleva direktiivi alusel määratakse kindlaks rahvusvaheliste toidujäätmete mõiste kohaldamisala ja nende jäätmete käitlemine, tuleks liidu õiguse ühtsuse tagamiseks järgida määruse (EÜ) nr 1069/2009 määratlusi, koostoimes määrusega (EL) nr 142/2011.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1069/2009, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete tervise-eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1774/2002 (loomsete kõrvalsaaduste määrus) (ELT L 300, 14.11.2009, lk 1).

² Komisjoni 25. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 142/2011, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1069/2009, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete tervise-eeskirjad, ja nõukogu direktiivi 97/78/EÜ seoses teatavate selle direktiivi alusel piiril toimuvast veterinaarkontrollist vabastatud proovide ja näidistega (ELT L 54, 26.2.2011, lk 1).

- (28) Sadama vastuvõtuseadmete sobivuse tagamiseks on oluline koostada ja rakendada jäätmete vastuvõtmise ja käitlemise kava ning seda uuesti hinnata, tuginedes kõikide asjaomaste isikutega peetavatele konsultatsioonidele. Praktilistel ja korralduslikel põhjustel võivad sama geograafilise piirkonna naabersadamad välja töötada ühise kava, mis hõlmab sadama vastuvõtuseadmete kättesaadavust igas kavaga hõlmatud sadamas, tagades samal ajal ühise haldusraamistiku.
- (29) Jäätmete vastuvõtmise ja käitlemise kavade vastuvõtmine ning nende täitmise järelevalve võib olla keeruline vähese liiklusega väikesadamate, näiteks sildumisalade ja jahisadamate puhul, kus ei toimu äritegevust ja mida külastavad üksnes väikelaevad või mida kasutatakse aasta jooksul ainult osaliselt. Selliste väikesadamate tekitatud jäätmeid käideldakse tavaliselt olmejäätmete käitlemise süsteemis vastavalt direktiivis 2008/98/EÜ sätestatud põhimõtetele. Selleks et kohalikke omavalitsusi mitte üle koormata ja sellistes väikesadamates jäätmehooldust lihtsustada, peaks olema piisav, kui selliste sadamate jäätmed lisatakse olmejäätmete voogu ja neid käideldakse vastavalt, ning sadam teeb teabe jäätmete vastuvõtmise kohta sadama kasutajatele kättesaadavaks, ning et nendest sadamatest, mille suhtes tehakse erand, teavitatakse minimaalse järelevalve võimaldamiseks elektroonilise süsteemi abil.

- (30) Mereprügi probleemi tõhusaks käsitlemiseks on ülioluline tagada õiged stiimulid jäätmete, eelkõige MARPOLi konventsiooni V lisas määratletud jäätmete üleandmiseks sadama vastuvõtuseadmetesse. Seda on võimalik saavutada kulude eest tasumise süsteemi abil, millega nähakse ette kaudne tasu. Kaudset tasu tuleks maksta jäätmete üleandmisest olenemata ja see peaks tagama õiguse anda jäätmed üle ilma täiendavate otseste tasudeta. Kaudset tasu tuleks kohaldada ka kala- ja väikelaevade sektorites, arvestades nende osakaalu mereprügi tekkes. Kui laev annab siiski üle erakorralise koguse MARPOLi konventsiooni V lisas määratletud jäätmeid, eelkõige tegevusjäätmeid, mis on suurem kui maksimaalne ladustamismaht, mis on märgitud eelteates laevajäätmete üleandmise kohta, peaks olema võimalik nõuda täiendavat otsest tasu, tagamaks et erakorralise koguse jäätmete vastuvõtmise kulud ei paneks ebaproportsionaalset koormust sadama kulude eest tasumise süsteemile. Nii võidakse teha ka siis, kui deklareeritud ladustamismaht on ülemäärane või ebamõistlik.

- (31) Mõned liikmesriigid on kehtestanud kavad, et pakkuda alternatiivset rahastamist jäätmeks muutunud püügivahendite ja passiivselt püütud jäätmete kaldal kogumise ja haldamise kulude katmiseks, sealhulgas mereprügi püüdmise kavad. Selliseid algatusi tuleks tervitada ja liikmesriike tuleks innustada täiendama käesoleva direktiivi kohaselt loodud kulude eest tasumise süsteeme mereprügi püüdmise kavadega, et katta passiivselt püütud jäätmetest tulenevaid kulusid. Sellised kulude eest tasumise süsteemid, mis põhinevad 100-protsendilise kaudse tasu kohaldamisel MARPOLi konventsiooni V lisa määratletud jäätmete (v.a lastijäätmed) suhtes, ei tohiks heidutada kalasadamate kogukondi osalemast olemasolevates passiivselt püütud jäätmete üleandmiskavades.
- (32) Tasusid tuleks vähendada selliste laevade puhul, mille ehitus, seadmed ja käitamine on sellised, et tekiks võimalikult vähe jäätmeid, järgides teatud kriteeriume, mis töötatakse välja komisjoni rakendusvolituste alusel ning kooskõlas IMO suunistega MARPOLi konventsiooni V lisa rakendamiseks ja Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni väljatöötatud standarditega. Jäätmete vähendamist ja tõhusat ringlussevõttu on võimalik saavutada eelkõige jäätmete tõhusa eraldamisega pardal kooskõlas kõnealuste suuniste ja standarditega.
- (33) Oma tegevusvaldkonna tõttu, mida iseloomustab sadama sage külastamine, seisab lähimerevedu jäätmete sadama vastuvõtuseadmetesse üleandmise praeguse korra alusel silmitsi märkimisväärsede kuludega, kuna tasu tuleb maksta iga sadamakülastuse puhul. Samas ei ole see laevaliiklus piisavalt plaanipärane ja regulaarne, et seda oleks nimetatud alusel võimalik vabastada tasude maksmisest ja jäätmete üleandmise kohustusest. Selle sektori rahalise koormuse vähendamiseks tuleks nõuda neilt laevadelt vähendatud tasusid olenevalt laevaliikluse liigist.

- (34) Lastijäätmed jäävad pärast terminalis lasti mahalaadimist lasti omaniku omandisse ja neil võib olla majanduslik väärtus. Seetõttu ei peaks kulude eest tasumise süsteemid ega kaudne tasu hõlmama lastijäätmeid. Lastijäätmete üleandmise tasu peaks sadama vastuvõtuseadmete kasutaja maksma asjaomaste poolte vahel sõlmitud kokkuleppe või muu kohaliku korra alusel. Lastijäätmed hõlmavad ka koristustööde järgselt alles jäänud õlisegusid ja kahjulikke vedelaineid, mille suhtes kohaldatakse MARPOLi konventsiooni I ja II lisa jäätmete merre heitmist käsitlevaid norme ja mida teatud tingimustel, mis on sätestatud nimetatud lisades, ei pea sadamas üle andma, et vältida laevade tarbetuid tegutsemiskulusid ja ummikuid sadamates.
- (35) Liikmesriigid peaksid soodustama suure viskoossusega püsivaid hõljuvained sisaldavate tankipesuveejääkide üleandmist, võimaluse korral asjakohaste rahaliste stiimulite kaudu.
- (36) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/352¹ hõlmab sadama vastuvõtuseadmete pakkumist selle kohaldamisalasse kuuluva teenusena. Selles on sätestatud normid, mis käsitlevad sadamateenuste kasutamisel kohaldatava tasusüsteemi läbipaistvust, sadama kasutajatega konsulteerimist ja kaebuste menetlemist. Käesoleva direktiivi kohaldamisala ulatub nimetatud määruses ettenähtud raamistikust kaugemale ning selles sätestatakse üksikasjalikumad nõuded sadamates laevajäätmete vastuvõtuseadmetega seotud kulude eest tasumise süsteemide kavandamise ja kasutamise ning kulustruktuuri läbipaistvuse kohta.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. veebruari 2017. aasta määrus (EL) 2017/352, millega luuakse sadamateenuse osutamise raamistik ja sadamate finantsläbipaistvuse ühised normid (ELT L 57, 3.3.2017, lk 1).

- (37) Lisaks jäätmete üleandmise jaoks loodavatele stiimulitele peetakse üleandmise kohustuse tõhusat täitmise tagamist ülioluliseks ning selle puhul tuleks järgida riskipõhist käsitlust, mille jaoks tuleks välja töötada liidu riskipõhine valikumehhanism.
- (38) Jäätmete kohustusliku üleandmise kohustuse tõhusama täitmise tagamise üks suurimatest takistustest on see, et liikmesriigid tõlgendavad ja rakendavad piisavale ladustamismahule tuginevat erandit erinevalt. Et nimetatud erandi kohaldamine ei kahjustaks käesoleva direktiivi põhieesmärki, tuleks seda täiendavalt täpsustada, eelkõige järgmise sissesõidusadama osas, ning piisava ladustamismahu olemasolu tuleks kindlaks määrata ühtlustatult, võttes aluseks ühtsed meetodid ja kriteeriumid. Juhtumite jaoks, mille puhul on raske kindlaks teha, kas väljaspool liitu asuvas sadamas on kättesaadavad sobivad sadama vastuvõtuseadmed, on oluline, et pädev asutus kaaluks hoolikalt erandi kohaldamist.
- (39) Sadamaid sageli ja regulaarselt külastavate plaanipärase laevaliiklusega tegelevate laevade suhtes kohaldatavate vabastuste korda tuleks veelgi ühtlustada, eelkõige selgitada kasutatavaid mõisteid ja kõnealuseid vabastusi reguleerivaid tingimusi. REFITi kohasest hindamisest ja mõjuhinnangust selgus, et ühtlustamata tingimuste ja vabastuste kohaldamine on tekitanud laevadele ja sadamatele tarbetut halduskoormust.

- (40) Järelevalvet ja täitmise tagamist tuleks edendada elektroonilise teatamise ja teabevahetuse süsteemi abil. Selleks tuleks direktiivi 2000/59/EÜ alusel loodud teabe- ja järelevalvesüsteemi edasi arendada ning jätkata selle kasutamist olemasolevate elektrooniliste andmesüsteemide, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2002/59/EÜ¹ loodud liidu meresõiduohutuse teabevahetussüsteemi (SafeSeaNet) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/16/EL² loodud kontrolliandmebaasi (THETIS) alusel. Samuti peaks selline süsteem sisaldama teavet eri sadamates kättesaadavate sadama vastuvõtuseadmete kohta.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/59/EÜ, millega luuakse ühenduse laevaliikluse seire- ja teabesüsteem ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/75/EMÜ (EÜT L 208, 5.8.2002, lk 10).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/16/EÜ, mis käsitleb sadamariigi kontrolli (ELT L 131, 28.5.2009, lk 57).

- (41) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2010/65/EL¹ lihtsustatakse ja ühtlustatakse meretranspordile kohaldatavat haldusmenetlust, muutes elektroonilise teabeedastuse üldisemaks ja hõlbustades teavitusformaalsusi. Nõukogu 8. juuni 2017. aasta järeldustes heaks kiidetud Valletta deklaratsioonis ELi meretranspordi poliitika prioriteetide kohta aastani 2020 kutsutakse komisjoni üles esitama asjakohased järeelmeetmed kõnealuse direktiivi läbivaatamisele. Komisjoni läbi viidud avalik konsultatsioon laevade teavitusformaalsuste kohta toimus ajavahemikus 25. oktoobrist 2017 kuni 18. jaanuarini 2018. Komisjon edastas 17. mail 2018 Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku võtta vastu määrus, millega luuakse Euroopa merenduse ühtsete kontaktpunktide keskkond ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2010/65/EL.
- (42) MARPOLi konventsiooniga nõutakse konventsiooniosalistelt, et nad hoiaksid oma sadama vastuvõtuseadmete kohta käiva teabe ajakohasena ning edastaksid selle teabe IMOle. Selleks kehtestas IMO oma üleilmse laevanduse infosüsteemi (GISIS) alla kuuluva sadama vastuvõtuseadmete andmebaasi.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta direktiiv 2010/65/EL, milles käsitletakse liikmesriikide sadamatesse sisenevate ja neist väljuvate laevade teavitusformaalsusi ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2002/6/EÜ (ELT L 283, 29.10.2010, lk 1).

- (43) IMO konsolideeritud suunistes sätestab IMO sadama vastuvõtuseadmete väidetavatest puudustest teatamise korra. Nimetatud korra kohaselt peaks laev teatama sellistest puudustest lipuriigi ametiasutusele, kes omakorda teavitab juhtumist IMOd ja asjaomast sadamariiki. Sadamariik peaks teatise läbi vaatama ja asjakohaselt reageerima, teavitades sellest IMOd ja teavitanud lipuriiki. Väidetavatest puudustest teatamine käesolevas direktiivis ette nähtud teabe-, järelevalve- ja täitmise tagamise süsteemis võimaldaks seejärel edastada selle teabe GISISesse, mis vabastaks liikmesriigid ning lipu- ja sadamariigid IMO teavitamise kohustusest.
- (44) Euroopa säästva laevanduse foorumi raames loodud sadama vastuvõtuseadmeid käsitleva allrühma, mis ühendas paljusid laevade põhjustatud reostuse ja laevajäätmete käitlemise valdkonna eksperte, tegevus lõpetati 2017. aasta detsembris, et alustada institutsioonidevahelisi läbirääkimisi. Kuna nimetatud allrühm andis komisjonile väärtuslikke suuniseid ja oskusteavet, oleks soovitatav luua sarnane eksperdirühm käesoleva direktiivi rakendamise kogemuste vahetamiseks.
- (45) On oluline, et kõiki liikmesriikide kehtestatud karistusi rakendataks nõuetekohaselt ning et karistused oleksid tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

- (46) Sadama vastuvõtuseadmetega töötavate sadamatöötajate head töötingimused on ülimalt olulised selleks, et luua turvaline, tõhus ja sotsiaalselt vastutustundlik merendussektor, mis suudab ligi tõmmata kvalifitseeritud töötajaid ja tagada kogu Euroopas võrdsed tingimused. Teenuste kvaliteedi ja töötajate kaitse tagamiseks on oluline töötajate algne ja korrapärane koolitus. Sadama pidajad ning sadama vastuvõtuseadmete eest vastutavad asutused peaksid tagama kõigile töötajatele nende töö jaoks oluliste teadmiste omandamiseks vajaliku koolituse, pöörates erilist tähelepanu ohtlike materjalidega seotud töötervishoiu ja -ohutuse küsimustele, ning tagama koolitusnõuete korrapärase ajakohastamise, et võtta arvesse tehnoloogilistest uuendustest tulenevaid muutusi.
- (47) Komisjonile antud direktiivi 2000/59/EÜ rakendamisvolitusi tuleks ajakohastada kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepinguga („ELi toimimise leping“).

- (48) Komisjonil peaks olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesoleva direktiivi lisasid ja viiteid rahvusvahelistele õigusaktidele määral, mis on vajalik nende vastavusse viimiseks liidu õigusega või rahvusvahelisel tasandil (eelkõige IMO tasandil) toimunud arengu arvesse võtmiseks; et muuta käesoleva direktiivi lisasid, kui on vaja parandada käesoleva direktiiviga kehtestatud rakendamis- ja järelevalvekorda, eelkõige seoses tõhusa jäätmetest teatamise ja nende üleandmise ning vabastuste nõuetekohase kohaldamisega; ning et erandlikel asjaoludel, kui see on komisjoni asjakohase analüüsi kohaselt õigustatud ja selleks, et hoida ära tõsine ja lubamatu oht merekeskkonnale, muuta käesolevat direktiivi niivõrd, kuivõrd see on vajalik nimetatud ohu vältimiseks, et vajaduse korral nende rahvusvaheliste õigusaktide muudatusi käesoleva direktiivi rakendamisel mitte kohaldada. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbikooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes¹ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

¹ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (49) Selleks et määrata kindlaks piisava ladustamismahu arvutamise meetodid, töötada välja ühised kriteeriumid, mille alusel määrata vähendatud jäätmetasude kehtestamise eesmärgil kindlaks, et laeva ehitus, seadmed ja käitamine on sellised, et laevas tekitatud jäätmete kogused on tavalisest väiksemad ning neid käideldakse säästvalt ja keskkonnahoidlikult, määrata kindlaks passiivselt püütud jäätmete mahu ja koguse kohta seireandmete kogumise metoodika ja aruandevormid ning liidu riskipõhise valikumehhanismi üksikasjalikud elemendid, tuleks komisjonile anda rakendusvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹.
- (50) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt kaitsta merekeskkonda jäätmete merre heitmise eest, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda meetmete ulatust arvesse võttes paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (51) Sadama tasandil esinevad liidus piirkondlikud erinevused, mida tuuakse esile ka komisjoni läbiviidud territoriaalse mõju hindamises. Sadamad erinevad geograafilise asukoha, suuruse, haldus- ja omandistruktuuri poolest ning sadamaid iseloomustab neid tavaliselt külastavate laevade liik. Peale selle peegeldavad jäätmekäitluse süsteemid erinevusi omavalitsuse tasandil ja jäätmekäitlustaristu järgmises etapis.
- (52) ELi toimimise lepingu artikli 349 kohaselt tuleb tähelepanu pöörata liidu äärepoolseimate piirkondade (nagu Guadeloupe, Prantsuse Guajaana, Martinique, Mayotte, Réunion, Saint-Martin, Assoorid, Madeira ja Kanaari saared) eripärale. Selleks et tagada sadama vastuvõtuseadmete sobivus ja kättesaadavus, võib liikmesriikidel olla asjakohane teha kõnealuste liidu piirkondade sadama vastuvõtuseadmete käitajatele või sadama pidajatele kättesaadavaks regionaalne tegevusabi, et võtta arvesse kõnealuses artiklis osutatud püsivalt ebasoodsaid tingimusi. Selles kontekstis antav liikmesriikide regionaalne tegevusabi on vabastatud ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teavitamiskohustusest, kui abi andmise ajal vastab see tingimustele, mis on sätestatud komisjoni määruses (EL) nr 651/2014,¹ mis on vastu võetud nõukogu määruse (EÜ) nr 994/98² kohaselt.
- (53) Direktiiv 2000/59/EÜ tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

¹ Komisjoni 17. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1).

² Nõukogu 7. mai 1998. aasta määrus (EÜ) nr 994/98, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist teatavate horisontaalse riigiabi liikide suhtes (EÜT L 142, 14.5.1998, lk 1).

1. JAGU

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva direktiivi eesmärk on kaitsta merekeskkonda negatiivse mõju eest, mida põhjustab liidu sadamaid kasutavate laevade jäätmete merre heitmine, ja tagada samal ajal mereliikluse tõrgeteta toimimine, parandades sobivate sadama vastuvõtuseadmete kättesaadavust ja kasutamist ning neisse jäätmete üleandmist.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „laev“ – merekeskkonnas kasutatav mis tahes liiki merelaev, sealhulgas kalalaevad, väikelaevad, tiiburlaevad, hõljukid, allveesõidukid ja ujuvvahendid;
- 2) „MARPOLi konventsioon“ – rahvusvaheline laevade põhjustatud merereostuse vältimise konventsioon (ajakohastatud versioon);

- 3) „laevajäätmed“ – kõik jäätmed, sealhulgas lastijäätmed, mis tekivad laeva töö käigus või lastimis-, lossimis- ja koristustööde ajal, ja mis kuuluvad MARPOLi konventsiooni I, II, IV, V ja VI lisa kohaldamisalasse, ning passiivselt püütud jäätmed;
- 4) „passiivselt püütud jäätmed“ – püügioperatsioonide ajal võrkudesse püütud jäätmed;
- 5) „lastijäätmed“ – laeva pardal tekile jäävad või lastiruumides või tankides oleva lasti jäägid, mis jäävad järele pärast lastimise ja lossimise lõpetamist, sealhulgas lastimise ja lossimise ülejäägid või lastipühkmed kas märjana või kuivana või pesuveest niiskena, välja arvatud lastitolm, mis jääb tekile pärast pühkimist, või laeva välispindadel olev tolmu;
- 6) „sadama vastuvõtuseadmed“ – paigaldatud, ankurdatud või liikuvad seadmed, millega saab osutada laevajäätmete vastuvõtmise teenust;
- 7) „kalalaev“ – laev, mis on seadistatud või mida kasutatakse kala või muude mere elusressursside kaubanduslikuks püügiks;
- 8) „väikelaev“ – mis tahes liiki laev, mille kerepikkus on vähemalt 2,5 meetrit, olenemata sellest, mille jõul see liigub, ning mida kasutatakse sportimiseks või vaba aja veetmiseks ja mis ei ole seotud kaubandusliku tegevusega;

- 9) „sadam“ – koht või geograafiline piirkond, kus on tehtud selliseid kohandustöid ja kuhu on paigaldatud selliseid seadmeid, mis on peamiselt ette nähtud selleks, et võimaldada vastu võtta laevu, sealhulgas sadama jurisdiktsiooni kuuluv ankruala;
- 10) „piisav ladustamismaht“ – piisav maht, et ladustada väljasõidu hetkest kuni järgmise sissesõidusadamani pardal kõiki jäätmeid, sealhulgas sõidu ajal tekkivaid jäätmeid;
- 11) „plaanipärane laevaliiklus“ – laevaliiklus, mis toimub avaldatud või kavandatud väljumis- ja saabumisaegade alusel kindlaksmääratud sadamate vahel, või korduvad üleveod, mida võib pidada äratuntavaks sõiduplaaniks;
- 12) „sadama regulaarne külastamine“ – ühe laeva korduvad reisirid kindlaksmääratud sadamate vahel muutumatu plaani järgi või mitu reisi samast sadamast ja sinna tagasi ilma vahepeatusteta;
- 13) „sadama sage külastamine“ – laev külastab sama sadamat vähemalt korra kahe nädala jooksul;
- 14) „GISIS“ – IMO loodud üleilmne laevanduse infosüsteem;
- 15) „töötlemine“ – taaskasutamise- või kõrvaldamistoimingud, kaasa arvatud taaskasutamise või kõrvaldamise ettevalmistustööd;

- 16) „kaudne tasu“ – sadama vastuvõtuseadmetega pakutavate teenuste eest makstav tasu, mis ei sõltu laevajäätmete tegelikust üleandmisest.

Punktis 3 osutatud laevajäätmeid käsitatakse jäätmetena direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punkti 1 tähenduses.

Artikkel 3

Kohaldamisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse
 - a) kõigi laevade suhtes, kes külastavad liikmesriigi sadamat või tegutsevad seal, olenemata sellest, millise lipu all nad sõidavad, välja arvatud määruse (EL) 2017/352 artikli 1 lõike 2 tähenduses sadamateenust osutavad laevad, sõjalaevad, mereväe abilaevad või muud laevad, mis kuuluvad riigile või mida käitab riik ja mida kasutatakse ainult riiklikel mittekaubanduslikel eesmärkidel;
 - b) liikmesriikide kõigi sadamate suhtes, mida tavaliselt külastavad punkti a kohaldamisalasse kuuluvad laevad.

Käesoleva direktiivi kohaldamisel ja selleks, et mitte põhjustada laevadele asjatuid viivitusi, võivad liikmesriigid otsustada, et artiklite 6, 7 ja 8 kohaldamisel ei loeta ankruala nende sadama osaks.

2. Liikmesriigid võtavad meetmeid tagamaks, et kui see on mõistlikus ulatuses võimalik, annavad käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jäävad laevad oma jäätmed üle kooskõlas käesoleva direktiiviga.
3. Liikmesriigid, kellel ei ole käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvaid sadamaid ja kelle lipu all ei sõida käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvaid laevu, võivad mitte kohaldada käesoleva direktiivi sätteid, välja arvatud käesoleva lõike kolmandas lõigus sätestatud kohustus.

Liikmesriigid, kellel ei ole käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvaid sadamaid, võivad mitte kohaldada käesoleva direktiivi sätteid, milles käsitletakse üksnes sadamaid.

Liikmesriigid, kes kavatsevad kasutada käesolevas lõikes sätestatud erandeid, teatavad komisjonile hiljemalt ... [käesoleva direktiivi ülevõtmise kuupäev] sellest, kas vajalikud tingimused on täidetud, ja teavitavad komisjoni seejärel igal aastal hilisematest muutustest. Sellistel liikmesriikidel ei tohi enne käesoleva direktiivi ülevõtmist ja rakendamist olla käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvaid sadamaid ning nad ei tohi lubada käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvatel laevadel, kaasa arvatud veesõidukitel sõita enda lipu all.

2. JAGU

SOBIVATE SADAMA VASTUVÕTUSEADMETE TAGAMINE

Artikkel 4

Sadama vastuvõtuseadmed

1. Liikmesriigid tagavad selliste sadama vastuvõtuseadmete kättesaadavuse, mis on sobivad selleks, et täita sadamat tavaliselt kasutavate laevade vajadused neile asjatuid viivitusi põhjustamata.
2. Liikmesriigid tagavad, et
 - a) sadama vastuvõtuseadmed suudavad võtta vastu sellist liiki ja sellises koguses jäätmeid, nagu asjaomast sadamat tavaliselt kasutavatel laevadel tekib, võttes arvesse:
 - i) sadama kasutajate tööga seotud vajadusi;
 - ii) sadama suurust ja geograafilist asukohta;
 - iii) sadamat külastavate laevade liiki ja
 - iv) artiklis 9 sätestatud vabastusi;
 - b) sadama vastuvõtuseadmete kasutamisega seotud vorminõuded ja praktiline kord on lihtsad ja kiiresti täidetavad, et vältida laevadele asjatuid viivitusi;

- c) üleandmise eest võetav tasu ei pärsi laevadel sadama vastuvõtuseadmete kasutamist ning
- d) sadama vastuvõtuseadmed võimaldavad laevajäätmeid käidelda keskkonnahoidlikul viisil vastavalt direktiivile 2008/98/EÜ ja muule jäätmeid käsitlevale liidu ja liikmesriigi õigusele.

Esimese lõigu punkti d kohaldamisel tagavad liikmesriigid laevajäätmete liigiti kogumise sadamates, et hõlbustada nende korduskasutust ja ringlussevõttu, nagu on nõutud jäätmeid käsitlevas liidu õiguses, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2006/66/EÜ¹, direktiivis 2008/98/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2012/19/EL². Nimetatud protsessi hõlbustamiseks võidakse sadama vastuvõtuseadmetega koguda eraldi jäätmefraktsioone vastavalt MARPOLi konventsioonis määratletud jäätmekategooriatele, võttes arvesse selle juhiseid.

Esimese lõigu punkti d kohaldamine ei piira määrusega (EÜ) nr 1069/2009 rahvusvahelistel liinidel sõitvatest transpordivahenditest pärit toidujäätmete kohta kehtestatud rangemate nõuete kohaldamist.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta direktiiv 2006/66/EÜ, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 91/157/EMÜ (ELT L 266, 26.9.2006, lk 1).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta direktiiv 2012/19/EL elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete (elektroonikaromude) kohta (ELT L 197, 24.7.2012, lk 38).

3. Lipuriigi kohustuste täitmisel kasutavad liikmesriigid IMOle ja sadamariigi asutustele sadama vastuvõtuseadmete väidetavatest puudustest teatamiseks IMO kehtestatud vorme ja menetlusi.

Sadamariigi kohustuste täitmisel uurivad liikmesriigid kõiki väidetavate puuduste juhtumeid ning kasutavad IMO kehtestatud vorme ja menetlusi, et teavitada IMOd ja puudustest teatanud lipuriiki uurimise tulemustest.

4. Asjaomased sadama pidajad või, kui nemad seda ei tee, siis asjaomased asutused tagavad, et jäätmete üleandmisel või vastuvõtmisel kasutatakse piisavaid ohutusmeetmeid, et vältida käesoleva direktiiviga hõlmatud sadamates riske inimestele ja keskkonnale.
5. Liikmesriigid tagavad, et laevajäätmete üleandmises või vastuvõtmises osalev pool võib taotleda asjatute viivituste põhjustatud kahju hüvitamist.

Artikkel 5

Jäätmete vastuvõtmise ja käitlemise kavad

1. Liikmesriigid tagavad, et iga sadama jaoks kehtestatakse pärast asjaomaste isikutega, sealhulgas eelkõige sadama kasutajate või nende esindajatega, ja asjakohasel juhul kohalike pädevate asutustega, sadama vastuvõtuseadmete käitajatega, laiendatud tootjavastutuse kohustusi täitvate organisatsioonidega ja kodanikuühiskonna esindajatega konsulteerimist asjakohane jäätmete vastuvõtmise ja käitlemise kava, ning et seda rakendatakse. Kõnealune konsulteerimine peaks toimuma nii jäätmete vastuvõtmise ja käitlemise kava algse koostamise ajal kui ka pärast selle vastuvõtmist, eelkõige juhul, kui artiklitega 4, 6 ja 7 kehtestatud nõuded on oluliselt muutunud.

Jäätmete vastuvõtmise ja käitlemise kavade väljatöötamise üksikasjalikud nõuded on sätestatud 1. lisas.

2. Liikmesriigid tagavad, et järgmine nende sadamate jäätmete vastuvõtmise ja käitlemise kavas sisalduv teave sobivate sadama vastuvõtuseadmete kättesaadavuse ning kulude jagunemise kohta esitatakse selgelt laevade käitajatele, tehakse üldsusele kättesaadavaks ja on hõlpsasti ligipääsetav sadama asukohaliikmesriigi ametlikus keeles ja kui see on kohane, rahvusvaheliselt kasutatavas keeles:
 - a) sadama vastuvõtuseadmete asukoht iga kai ääres, ning kui see on kohane, nende lahtiolekuajad;

- b) tavaliselt sadamas käideldavate laevajäätmete loetelu;
- c) kontaktandmete, sadama vastuvõtuseadmete käitajate ning pakutavate teenuste loetelu;
- d) jäätmete üleandmise korra kirjeldus;
- e) kulude eest tasumise süsteemi, sealhulgas jäätmekäitluskavade ja asjakohasel juhul 4. lisas osutatud fondide kirjeldus.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud teave tehakse kättesaadavaks elektrooniliselt ja seda ajakohastatakse artiklis 13 osutatud teabe-, järelevalve- ja täitmise tagamise süsteemi vastavas osas.

- 3. Tõhususe huvides võivad jäätmete vastuvõtmise ja käitlemise kavad välja töötada sama geograafilise piirkonna kaks või enam naabersadamat üheskoos iga sadama kohasel osalusel, tingimusel et vajadus sadama vastuvõtuseadmete järele ning nende kättesaadavus täpsustatakse iga sadama puhul eraldi.
- 4. Liikmesriigid hindavad ja kiidavad heaks jäätmete vastuvõtmise ja käitlemise kava ning tagavad, et vähemalt iga viie aasta järel pärast selle heakskiitmist või uue heakskiidu andmist ja pärast olulisi muudatusi sadama töös kiidetakse see uuesti heaks. Kõnealused muudatused võivad hõlmata muu hulgas järgmist: sadama laevaliikluse struktuursed muutused, uue taristu väljaarendamine, sadama vastuvõtuseadmete nõudluse ja pakkumise muutused ning uued pardal käitlemise tehnikad.

Liikmesriigid jälgivad jäätmete vastuvõtmise ja käitlemise kavade rakendamist sadamate poolt. Kui esimeses lõigus osutatud viieaastase ajavahemiku jooksul ei ole toimunud olulisi muutusi, võib uuesti heaks kiitmine kujutada endast olemasoleva kava kinnitamist.

5. Lõigetest 1–4 võib teha erandi väikeste sadamate suhtes, kus ei toimu äritegevust ja mida külastavad vähe või harva üksnes väikelaevad, kui nende vastuvõtuseadmed kuuluvad kohaliku omavalitsuse poolt või tema nimel hallatavasse jäätmekäitlussüsteemi ning nende sadamate asukohaliikmesriigid tagavad, et sadamate kasutajatele on jäätmekäitlussüsteemi käsitlev teave kättesaadavaks tehtud.

Selliste sadamate asukohaliikmesriigid teatavad nende sadamate nimed ja asukohad elektrooniliselt artiklis 13 osutatud teabe-, järelevalve- ja täitmise tagamise süsteemi vastavas osas.

3. JAGU

LAEVAJÄÄTMETE ÜLEANDMINE

Artikkel 6

Jäätmete eelteade

1. Sellise laeva käitaja, agent või kapten, mis kuulub direktiivi 2002/59/EÜ kohaldamisalasse ja mis suundub liidu sadamasse, täidab õigesti ja täpselt käesoleva direktiivi 2. lisas esitatud vormi („jäätmete eelteade“) ning teavitab kogu selles sisalduvast teabest sadama asukoha liikmesriigi poolt selleks otstarbeks määratud ametiasutust või organit:
 - a) vähemalt 24 tundi enne saabumist, kui sissesõidusadam on teada,
 - b) niipea kui sissesõidusadam selgub, kui see teave on kättesaadav vähem kui 24 tundi enne saabumist, või
 - c) hiljemalt eelmisest sadamast lahkudes, kui reis kestab vähem kui 24 tundi.
2. Vastavalt direktiividele 2002/59/EÜ ja 2010/65/EL esitatakse jäätmete eelteates sisalduv teave elektrooniliselt käesoleva direktiivi artiklis 13 osutatud teabe-, järelevalve- ja täitmise tagamise süsteemi vastavas osas.

3. Jäätmete eelteates sisalduv teave on pardal eelistatavalt elektrooniliselt kättesaadav vähemalt kuni järgmise sissesõidusadamani ning see tehakse taotluse korral kättesaadavaks liikmesriikide asjaomastele ametiasutustele.
4. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli kohaselt teatatud teavet kontrollitakse ja seda jagatakse viivitamata asjaomaste täitevasutustega.

Artikkel 7

Laevajäätmete üleandmine

1. Liidu sadamat külastava laeva kapten annab enne sellest sadamast lahkumist kõik pardal veetavad jäätmed üle sadama vastuvõtuseadmetesse MARPOLi konventsioonis sätestatud merreheitenormide kohaselt.
2. Selle sadama, kus jäätmed üle anti, vastuvõtuseadmete käitaja või sadama pidaja täidab üleandmisel õigesti ja täpselt 3. lisas esitatud vormi („jäätmete üleandmise kviitung“) ning väljastab põhjendamatu viivitusega laeva kaptenile jäätmete üleandmise kviitungi.

Käesoleva lõike esimeses lõigus sätestatud nõuded ei kehti mehitamata vastuvõtuseadmetega väikesadamate puhul või kaugel asuvate väikesadamate puhul, kui selliste sadamate asukohaliikmesriik on teatanud nimetatud sadamate nimed ja asukohad elektrooniliselt artiklis 13 osutatud teabe-, seire- ja täitmise tagamise süsteemi vastavas osas.

3. Vastavalt direktiividele 2002/59/EÜ ja 2010/65/EL esitab direktiivi 2002/59/EÜ kohaldamisalasse kuuluva laeva käitaja, agent või kapten enne lahkumist või kohe pärast jäätmete üleandmise kviitungi saamist elektrooniliselt selles sisalduva teabe käesoleva direktiivi artiklis 13 osutatud teabe-, järelevalve- ja täitmise tagamise süsteemi vastavas osas.

Jäätmete üleandmise kviitungil sisalduv teave on pardal kättesaadav vähemalt kaks aastat koos asjakohase naftaraamatu, lastiraamatu, prügiraamatu või prügimajanduse kavaga ning see tehakse taotluse korral kättesaadavaks liikmesriikide ametiasutustele.

4. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, võib laev sõita edasi järgmisesse sissesõidusadamasse laevajäätmeid üle andmata, kui
- a) 2. ja 3. lisa kohaselt esitatud teabest ilmneb, et juba kogunenud ja kavandatava reisi ajal kogunevate laevajäätmete ladustamiseks on piisavat ladustamismahtu kuni järgmisesse sissesõidusadamasse jõudmiseni,
 - b) direktiivi 2002/59/EÜ kohaldamisalast väljajäävate laevade pardal olevast teabest ilmneb, et juba kogunenud ja kavandatava reisi ajal kogunevate laevajäätmete ladustamiseks on piisavat ladustamismahtu kuni järgmisesse sissesõidusadamasse jõudmiseni, või

- c) laev viibib vähem kui 24 tundi või ebasoodsate ilmastikuolude korral üksnes ankrualal, välja arvatud juhul, kui seda ala ei loeta artikli 3 lõike 1 teise lõigu kohaselt sadama osaks.

Selleks et tagada esimese lõigu punktides a ja b osutatud erandi ühetaolised rakendamistingimused, võtab komisjon vastu rakendusaktid, et määrata kindlaks piisava ladustamismahu arvutamise meetodid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 20 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

- 5. Liikmesriik nõuab, et laev annaks enne lahkumist üle kõik oma jäätmed, kui
 - a) kättesaadava teabe, sealhulgas artiklis 13 osutatud teabe-, järelevalve- ja täitmise tagamise süsteemi vastavas osas või GISISes elektrooniliselt kättesaadava teabe põhjal ei ole võimalik tuvastada, et järgmises sissesõidusadamas on sobivad sadama vastuvõtuseadmed, või
 - b) järgmine sissesõidusadam ei ole teada.
- 6. Lõiget 4 kohaldatakse, ilma et see piiraks laevade suhtes kooskõlas rahvusvahelise õigusega vastu võetud rangemate nõuete kohaldamist.

Artikkel 8

Kulude eest tasumise süsteemid

1. Liikmesriigid tagavad, et laevajäätmete (v.a lastijäätmed) vastuvõtmise ja käitlemise otstarbel sadama vastuvõtuseadmete käitamisega seotud kulud kaetakse laevadelt sissenõutava tasuga. Nimetatud kulud sisaldavad 4. lisas loetletud elemente.
2. Kulude eest tasumise süsteemid ei tohi motiveerida laevu oma jäätmeid merre heitma. Selleks kohaldavad liikmesriigid kulude eest tasumise süsteemide kavandamisel ja kasutamisel kõiki järgmisi põhimõtteid:
 - a) laevad maksavad kaudset tasu olenemata sellest, kas sadama vastuvõtuseadmesse antakse jäätmeid üle või mitte;
 - b) kaudne tasu katab:
 - i) kaudsed halduskulud;
 - ii) märkimisväärse osa 4. lisas kindlaks määratud otsestest tegevuskuludest, mis moodustab vähemalt 30 % jäätmete tegeliku üleandmise otsestest kuludest eelmisel aastal, kusjuures arvesse võib võtta ka järgneva aasta eeldatavate mahtudega seotud kulusid;

- c) selleks et soodustada maksimaalselt MARPOLi konventsiooni V lisas määratletud jäätmete (v.a lastijäätmed) üleandmist, ei võeta selliste jäätmete eest otsest tasu, et tagada õigus anda jäätmed üle ilma täiendavate otseste tasudeta, mis põhinevad jäätmete mahul, välja arvatud juhul, kui üle antud jäätmete maht on suurem kui käesoleva direktiivi 2. lisas sätestatud vormis osutatud maksimaalne ladustamismaht; see kord hõlmab passiivselt püütud jäätmeid, sealhulgas õigust anda jäätmed üle;
 - d) vältimaks, et passiivselt püütud jäätmete kogumise ja käitlemise kulud jääksid ainult sadamate kasutajate kanda, katavad liikmesriigid need kulud asjakohasel juhul alternatiivsete rahastamissüsteemide kaudu, sealhulgas jäätmekäitluskavadest ning kättesaadavast liidu, liikmesriigi või piirkondlikust rahastamisest saadava tuluga;
 - e) selleks et soodustada suure viskoossusega püsivaid hõljuvaineid sisaldavate tankipesuveejääkide üleandmist, võivad liikmesriigid pakkuda asjakohaseid rahalisi stiimuleid;
 - f) kaudne tasu ei sisalda heitgaaside puhastussüsteemide tekitatud jäätmetega seotud kulusid, mis kaetakse üle antud jäätmete liigi ja koguse alusel.
3. Kulud, mida kaudne tasu ei kata, kaetakse laeva poolt tegelikult üle antud jäätmete liigi ja koguse alusel.

4. Tasud võib diferentseerida, tuginedes järgmisele:
- a) laeva kategooria, liik ja suurus;
 - b) teenuste osutamine laevadele väljaspool sadama tavalist tööaega, või
 - c) jäätmete ohtlikkus.
5. Tasusid võib vähendada, tuginedes järgmisele:
- a) laeva tegevusvaldkond, eelkõige juhul, kui laev tegeleb lähimereveoga;
 - b) laeva ehitus, seadmed ja käitamine tõendavad, et laevas tekitatud jäätmete kogused on tavalisest väiksemad ning neid käideldakse säästvalt ja keskkonnahoidlikult.

Hiljemalt ... [12 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] võtab komisjon vastu rakendusaktid, et määrata kindlaks kriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, kas laev vastab esimese lõigu punktis b esitatud nõuetele seoses laeva pardal toimuva jäätmekäitlusega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 20 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

6. Tagamaks, et tasud on õiglased, läbipaistvad, kergesti tuvastatavad ja mittediskrimineerivad ning kajastavad kättesaadavate ja asjakohasel juhul ka kasutatavate seadmete ning teenuste kulusid, tehakse tasude summad ja nende arvutamise alused sadama kasutajatele jätmete vastuvõtmise ja käitlemise kavas kättesaadavaks sadama asukohaliikmesriigi ametlikus keeles ja asjakohasel juhul rahvusvaheliselt kasutatavas keeles.

7. Liikmesriigid tagavad, et kogutakse seireandmeid passiivselt püütud jätmete mahu ja koguse kohta, ning esitavad need komisjonile. Komisjon esitab kõnealuste seireandmete alusel hiljemalt 31. detsembriks 2022 ning pärast seda iga kahe aasta järel aruande.

Komisjon võtab vastu rakendusaktid, et määrata kindlaks seireandmete kogumise meetodika ja aruandevormid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 20 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 9

Vabastused

1. Liikmesriigid võivad vabastada nende sadamaid külastavad laevad artiklis 6, artikli 7 lõikes 1 ja artiklis 8 sätestatud kohustustest („vabastus“), kui on piisavaid tõendeid, et täidetud on järgmised tingimused:

- a) laev tegeleb plaanipärase laevaliiklusega ning külastab sadamaid sageli ja regulaarselt;

- b) kehtestatud on kord, millega tagatakse jäätmete üleandmine ja tasude maksmine laeva teekonnale jäävas sadamas ning:
 - i) mille olemasolu tõendab sadamaga või jäätmekäitlejaga sõlmitud leping ja jäätmete üleandmise kviitungid;
 - ii) millest on teavitatud kõiki laeva teekonnale jäävaid sadamaid, ja
 - iii) mille on heaks kiitnud liidu sadam või muu sadam, kus toimub jäätmete üleandmine ja tasu maksmine ning millel on sobivad seadmed, nagu on tuvastatud artiklis 13 osutatud teabe-, järelevalve- ja täitmise tagamise süsteemi vastavas osas ning GISISes elektrooniliselt edastatud teabe põhjal;
 - c) vabastus ei vähenda meresõiduohutust, ei kahjusta tervist, ei halvenda laeval elu- ega töötingimusi ega kahjusta merekeskkonda.
2. Vabastuse andmise korral väljastab sadama asukohaliikmesriik 5. lisas esitatud vormi alusel vabastustõendi, milles kinnitatakse, et laev vastab vabastuse kohaldamiseks vajalikele tingimustele ja nõuetele, ning märgitakse vabastuse kestus.

3. Liikmesriigid esitavad vabastustõendil oleva teabe elektrooniliselt artiklis 13 osutatud teabe-, järelevalve- ja täitmise tagamise süsteemi vastavas osas.
4. Liikmesriigid tagavad nende sadamaid külastavate, vabastuse saanud laevade jaoks kehtestatud jäätmete üleandmise ja tasu maksmise korra tõhusa järelevalve ja täitmise tagamise.
5. Olenemata antud vabastusest ei tohi laev sõita edasi järgmisesse sissesõidusadamasse, kui juba kogunenud ja kavandatava reisi ajal kogunevate laevajäätmete ladustamiseks ei ole piisavat ladustamismahtu kuni järgmisesse sissesõidusadamasse jõudmiseni.

4. JAGU

TÄITMISE TAGAMINE

Artikkel 10

Kontroll

Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi järgimise kontrollimiseks võib kontrollida kõiki laevu, sealhulgas teha laevade pistelist kontrolli.

Artikkel 11
Kontrollikohustused

1. Liikmesriik kontrollib vähemalt 15 % tema sadamaid aastas külastavate eri laevade koguarvust.

Liikmesriiki aastas külastavate eri laevade koguarv arvutatakse kui artiklis 13 osutatud teabe-, järelevalve- ja täitmise tagamise süsteemi vastavas osas kolmel eelneval aastal registreeritud eri laevade koguarvu aasta keskmine.

2. Liikmesriigid järgivad käesoleva artikli lõiget 1, valides laevad liidu riskipõhise valikumehhanismi alusel.

Selleks et tagada kontrollimise ühtlus ja ühetaolised tingimused kontrollitavate laevade valikuks, võtab komisjon vastu rakendusaktid, et määrata kindlaks liidu riskipõhise valikumehhanismi üksikasjalikud elemendid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 20 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. Selleks et tagada võimaluse korral vastavus käesolevale direktiivile, kehtestavad liikmesriigid direktiivi 2002/59/EÜ kohaldamisalast väljajäävate laevade kontrolli korra.

Kõnealuse korra kehtestamisel võivad liikmesriigid arvesse võtta lõikes 2 osutatud liidu riskipõhist valikumehhanismi.

4. Kui liikmesriigi asjaomane asutus ei ole kontrolli tulemustega rahul, tagab ta (ilma et see piiraks artiklis 16 osutatud karistuste kohaldamist), et laev ei lahkuks sadamast enne jätmete üleandmist sadama vastuvõtuseadmetesse vastavalt artiklile 7.

Artikkel 12

Teabe-, järelevalve- ja täitmise tagamise süsteem

Käesoleva direktiivi rakendamist ja täitmise tagamist hõlbustatakse artiklite 13 ja 14 kohase liikmesriikidevahelise elektroonilise teatamise ja teabevahetuse abil.

Artikkel 13

Teatamine ja teabevahetus

1. Teatamine ja teabevahetus toimub direktiivi 2002/59/EÜ artikli 22a lõikes 3 ja III lisas osutatud liidu meresõiduohutuse teabevahetussüsteemi („SafeSeaNet“) abil.
2. Liikmesriigid tagavad, et direktiivi 2010/65/EL kohaselt esitatakse järgmine teave elektrooniliselt ja mõistliku aja jooksul:
 - a) teave iga sellise laeva tegeliku saabumis- ja väljumisaja kohta, mis kuulub direktiivi 2002/59/EÜ kohaldamisalasse ja mis külastab liidu sadamat, koos asjaomase sadama identifikaatoriga;
 - b) 2. lisas esitatud jäätmete eelteates sisalduv teave;
 - c) 3. lisas esitatud jäätmete üleandmise kviitungis sisalduv teave;
 - d) 5. lisas esitatud vabastustõendis sisalduv teave.
3. Liikmesriigid tagavad, et artikli 5 lõikes 2 loetletud teave tehakse SafeSeaNeti kaudu elektrooniliselt kättesaadavaks.

Artikkel 14
Kontrolliandmebaas

1. Komisjon loob, haldab ja ajakohastab kontrolliandmebaasi, millega ühendatakse kõik liikmesriigid ja mis sisaldab kogu käesoleva direktiiviga ette nähtud kontrollisüsteemi rakendamiseks vajalikku teavet („kontrolliandmebaas“). Kontrolliandmebaas põhineb direktiivi 2009/16/EÜ artiklis 24 osutatud kontrolliandmebaasil ja sellel on nimetatud andmebaasiga sarnased funktsioonid.
2. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi kohaselt tehtud kontrollidega seotud teave, sealhulgas mittevastavuste ja väljumiskeelu korraldustega seotud teave edastatakse kontrolliandmebaasi kohe pärast:
 - a) kontrolliaruande koostamist;
 - b) väljumiskeelu korralduse tühistamist või
 - c) vabastuse andmist.
3. Komisjon tagab, et kontrolliandmebaasist on võimalik saada liikmesriikide esitatud asjakohast teavet käesoleva direktiivi rakendamise järelevalveks.

Komisjon tagab, et kontrolliandmebaasist antakse teavet artikli 11 lõikes 2 osutatud liidu riskipõhise valikumehhanismi jaoks.

Komisjon vaatab kontrollandmebaasi korrapäraselt läbi, et valvata käesoleva direktiivi rakendamise järele, ja kui tekib kahtlus, et käesolevat direktiivi ei rakendata täielikult, juhib sellele parandusmeetmete algatamiseks tähelepanu.

4. Liikmesriikidel on igal ajal juurdepääs kontrolliandmebaasi salvestatud teabele.

Artikkel 15

Töötajate koolitus

Sadama pidajad ning vastuvõtuseadmete eest vastutavad asutused tagavad, et kõik nende töötajad saavad oma jäätmekäitlustöö jaoks oluliste teadmiste omandamiseks vajaliku koolituse, pöörates erilist tähelepanu ohtlike materjalidega seotud töötervishoiu ja -ohutuse aspektidele, ning et koolitusnõudeid ajakohastatakse korrapäraselt, et võtta arvesse tehnoloogilisi uuendusi.

Artikkel 16

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud liikmesriigi sätete rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada kõnealuste normide rakendamine. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

5. JAGU

LÕPPSÄTTED

Artikkel 17

Kogemuste vahetamine

Komisjon korraldab liikmesriikide ametiasutuste ja ekspertide, sealhulgas erasektori, kodanikuühiskonna ja ametiühingute ekspertide vahel kogemuste vahetamise käesoleva direktiivi kohaldamise kohta liidu sadamates.

Artikkel 18

Muutmise kord

1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 19 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse käesoleva direktiivi lisasid ja käesoleva direktiivi viiteid IMO dokumentidele määral, mis on vajalik nende vastavusse viimiseks liidu õigusega või rahvusvahelisel tasandil (eelkõige IMO tasandil) toimunud arengu arvessevõtmiseks.

2. Samuti on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 19 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse lisasid, kui on vaja parandada käesolevas direktiivis, eelkõige artiklites 6, 7 ja 9 kehtestatud rakendamise- ja järelevalvekorda, et tagada tõhus jäätmetest teatamine ja nende üleandmine ning vabastuste nõuetekohane kohaldamine.
3. Erandlikel asjaoludel, kui see on komisjoni asjakohase analüüsi kohaselt õigustatud ja selleks, et hoida ära tõsine ja lubamatu oht merekeskkonnale, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 19 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse käesolevat direktiivi niivõrd, kuivõrd see on vajalik nimetatud ohu vältimiseks, et MARPOLi konventsiooni muudatust käesoleva direktiivi rakendamisel mitte kohaldada.
4. Käesolevas artiklis sätestatud delegeeritud õigusaktid võetakse vastu vähemalt kolm kuud enne asjaomase MARPOLi konventsiooni muudatusega vaikivaks nõustumiseks rahvusvaheliselt kindlaksmääratud tähtaja möödumist või nimetatud muudatuse kavandatud jõustumiskuupäeva.

Delegeeritud õigusakti jõustumisele eelneval ajal hoiduvad liikmesriigid kõikidest algatustest, mille eesmärk on lisada kõnealune muudatus riigisisesse õigusesse või kohaldada asjaomase rahvusvahelise õigusakti muudatust.

Artikkel 19

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 18 lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates ... [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 18 lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 18 lõigete 1, 2 ja 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 20

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab laevade põhjustatud merereostuse vältimise ja meresõiduohutuse komitee (COSS), mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 2099/2002¹. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. novembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 2099/2002, millega asutatakse laevade põhjustatud merereostuse vältimise ja meresõiduohutuse komitee (COSS) ning muudetakse määrusi, mis käsitlevad laevade põhjustatud merereostuse vältimist ja meresõiduohutust (EÜT L 324, 29.11.2002, lk 1).

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 21

Direktiivi 2010/65/EÜ muutmine

Direktiivi 2010/65/EÜ lisa A osa punkt 4 asendatakse järgmisega:

- „4. Laevajäätmetest, sealhulgas lastijäätmetest teatamine

Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... direktiivi (EL) 2019/..., milles käsitletakse sadama vastuvõtuseadmeid laevajäätmete üleandmiseks, artiklid 6, 7 ja 9 (ELT L ...) ⁺.“

Artikkel 22

Kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 2000/59/EÜ tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile.

⁺ Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 85/18 (2018/0012 (COD)) sisalduva direktiivi number, kuupäev ja avaldamisviide.

Artikkel 23
Läbivaatamine

1. Komisjon hindab käesolevat direktiivi ning esitab hindamise tulemused Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt ... [seitse aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva]. Hindamine hõlmab ka aruannet, milles käsitletakse pardal jäätmetekke vältimise ja jäätmete käitlemise parimaid tavaid.
2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1625¹ raames hindab komisjon Euroopa Meresõiduohutuse Ameti (EMSA) volituste järgmise läbivaatamise ajal ka seda, kas EMSA-le tuleks anda täiendavaid volitusi käesoleva direktiivi täitmise tagamiseks.

Artikkel 24
Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt ... [24 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva]. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/1625, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1406/2002, millega luuakse Euroopa Meresõiduohutuse Amet (ELT L 251, 16.9.2016, lk 77).

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 25

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 26

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

....,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

1. LISA

JÄÄTMETE VASTUVÕTMISE JA KÄITLEMISE KAVADELE ESITATAVAD NÕUDED

Jäätmete vastuvõtmise ja käitlemise kavad peavad hõlmama igat liiki jäätmeid, mis tekivad sadamat tavaliselt külastavatel laevadel, ning nende väljatöötamisel lähtutakse sadama suuruselt ja sadamat külastavate laevade liigist.

Jäätmete vastuvõtmise ja käitlemise kavades tuleb käsitleda järgmisi üksikasju:

- a) hinnang vajadusele sadama vastuvõtuseadmete järele, pidades silmas tavaliselt sadamat külastavate laevade vajadusi;
- b) sadama vastuvõtuseadmete liigi ning võimsuse kirjeldus;
- c) laevajäätmete vastuvõtmise ja kogumise korra kirjeldus;
- d) kulude eest tasumise süsteemi kirjeldus;
- e) sadama vastuvõtuseadmete väidetavatest puudustest teatamise korra kirjeldus;
- f) sadama kasutajate, jäätmekäitlejate, terminalioperaatorite ja teiste huvitatud pooltega pideva konsulteerimise korra kirjeldus, ning
- g) vastuvõetud ja seadmetes käideldud laevajäätmete liigi ja koguse ülevaade.

Jäätmete vastuvõtmise ja käitlemise kavad võivad sisaldada järgmist:

- a) asjakohase liikmesriigi õiguse ning sadama vastuvõtuseadmetesse jäätmete üleandmise korra ja formaalsuste kokkuvõte;
- b) sadama kontaktpunkti andmed;
- c) asjakohasel juhul sadamas teatavate jäätmevoogude eelkäitlemise seadmete ja korra kirjeldus;
- d) sadama vastuvõtuseadmete tegeliku kasutamise registreerimise meetodite kirjeldus;
- e) laevade poolt üle antud jäätmete koguste registreerimise meetodite kirjeldus;
- f) sadamas erinevate jäätmevoogude käitlemise kirjeldus.

Vastuvõtmise, kogumise, ladustamise, käitlemise ja kõrvaldamise kord peaks kõigis aspektides vastama keskkonnajuhtimise süsteemile, mis aitab järk-järgult vähendada nimetatud toimingute mõju keskkonnale. Eeldatakse, et selline vastavus on olemas, kui kord on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1221/2009¹.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1221/2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 761/2001 ning komisjoni otsused 2001/681/EÜ ja 2006/193/EÜ (ELT L 342, 22.12.2009, lk 1).

2. LISA

TÜÜPVORM EELTEATE SAATMISEKS LAEVAJÄÄTMETE ÜLEANDMISE KOHTA SADAMA VASTUVÕTUSEADMETESSE

Teade jäätmete üleandmise kohta järgmisele sadamale: (sisestage direktiivi (EL) 2019/...⁺ artiklis 6 osutatud sissesõidusadama nimi)

Käesolevat vormi tuleks säilitada laeva pardal koos asjakohase naftaraamatu, lastiraamatu, prügiraamatu või prügimajanduse kavaga, nagu on nõutud MARPOLi konventsioonis.

1. LAEVA ANDMED

1.1 Laeva nimi:	1.5 Omanik või käitaja:
1.2 IMO number:	1.6 Eraldusnumbrid või -tähed:
	MMSI (liikuva mereside raadiosaatja tunnuscode) number:
1.3 Kogumahutavus	1.7 Lipuriik:
1.4 Laeva tüüp:	☐ Naftatanker ☐ Kemikaalitanker ☐ Puistlastilaev ☐ Konteinerilaev
	☐ Muu kaubalaev ☐ Reisilaev ☐ Veeremilaev ☐ Muu (täpsustada)

2. SADAMA JA REISI ANDMED

2.1 Asukoht / terminali nimi:	2.6 Viimane sadam, kus jäätmed üle anti:
2.2 Saabumise kuupäev ja kellaaeg:	2.7 Jäätmete viimase üleandmise kuupäev:
2.3 Lahkumise kuupäev ja kellaaeg:	2.8 Järgmine sadam, kus jäätmed üle antakse:
2.4 Viimane sadam ja riik:	2.9 Seda vormi esitav isik on (kui esitaja ei ole kapten):
2.5 Järgmine sadam ja riik (kui on teada):	

⁺ Väljaannete talitus: palun lisada käesoleva direktiivi number.

3. JÄÄTMETE LIIK JA KOGUS NING LADUSTAMISMAHT

Liik	Üleantavad jäätmel (m ³)	Maksimaalne ladustamismaht (m ³)	Pardale jäävate jäätmel maht (m ³)	Sadam, kus pardale jäävad jäätmel üle antakse	Teavitamisest kuni järgmise sissesõidusadamani tekkivate heitmetel eeldatav maht (m ³)
MARPOLi konventsiooni I lisa – nafta					
Õline pilsivesi					
Õlised jäägid (sete)					
Õline tankipesuvesi					
Must ballastvesi					
Katlakivi ja setted tanki pesemisest					
Muu (palun täpsustada)					
MARPOLi konventsiooni II lisa – KAHJULIKUD VEDELAINED ¹					
X-kategooria aine					
Y-kategooria aine					
Z-kategooria aine					
MA – muud ained					
MARPOLi konventsiooni IV lisa – reovesi					

¹ Esitage asjaomase kahjuliku vedelaine saadetise pärisnimi.

Liik	Üleantavad jäätmed (m³)	Maksimaalne ladustamismaht (m³)	Pardale jäävate jäätmete maht (m³)	Sadam, kus pardale jäävad jäätmed üle antakse	Teavitamisest kuni järgmise sissesõidusadamani tekkivate heitmete eeldatav maht (m³)
MARPOLi konventsiooni V lisa – prügi					
A. Plast					
B. Toidujäätmed					
C. Olmejäätmed (nt pabertooted, kalts, klaas, metall, pudelid, savinõud jms)					
D. Toiduõli					
E. Põletustuhk					
F. Tegevusjäätmed					
G. Loomakorjus(ed)					
H. Kalapüügi- vahendid					
I. Elektroonikaromud					
J. Lastijäätmed ¹ (merekeskkonnale kahjulikud)					

¹ Maht võib olla hinnanguline; esitage kuivlasti saadetise pärisnimi.

Liik	Üleantavad jäätmed (m³)	Maksimaalne ladustamismaht (m³)	Pardale jäävate jäätmete maht (m³)	Sadam, kus pardale jäävad jäätmed üle antakse	Teavitamisest kuni järgmise sissesõidusadamani tekkivate heitmete eeldatav maht (m³)
K. Lastijäätmed ¹ (ei ole merekeskkonnale kahjulikud)					
MARPOLi konventsiooni VI lisa – õhusaastega seonduv					
Osoonikihti kahandavad ained ja neid aineid sisaldavad seadmed ²					
Heitgaaside puhastusseadmete jäätmed					

Muud jäätmed, mida MARPOLi konventsioon ei käsitle					
Passiivselt püütud jäätmed					

Märkused

1. Käesolevat teavet kasutatakse sadamariigi kontrolli ja muu kontrolli otstarbel.
2. Käesolev vorm tuleb täita, v.a juhul, kui laeva puhul kohaldatakse direktiivi (EL) 2019/...⁺ artikli 9 kohast vabastust.

¹ Maht võib olla hinnanguline; esitage kuivlasti saadetise pärisnimi.

² Tulenevad pardal toimuvast tavalisest hooldustegevusest.

⁺ Väljaannete talitus: palun lisada käesoleva direktiivi number.

3. LISA

JÄÄTMETE ÜLEANDMISE KVIITUNGI TÜÜPVORM

Sadama vastuvõtuseadmete haldaja määratud esindaja esitab käesoleva vormi selle laeva kaptenile, kes on jäätmed üle andnud vastavalt direktiivi (EL) 2019/...⁺ artiklile 7.

Käesolevat vormi tuleb säilitada laeva pardal koos asjakohase naftaraamatu, lastiraamatu, prügiraamatu või prügimajanduse kavaga, nagu on nõutud MARPOLi konventsioonis.

1. SADAMA VASTUVÕTUSEADMETE NING SADAMA ANDMED

1.1.	Asukoht / terminali nimi:
1.2.	Sadama vastuvõtuseadmete haldaja(d):
1.3.	Käitlemiseseadmete haldaja(d) – kui erineb eelmisest:
1.4.	Jäätmete üleandmise kuupäev ja kellaaeg, algus: lõpp:

2. LAEVA ANDMED

2.1.	Laeva nimi:	2.5.	Omanik või käitaja:
2.2.	IMO number:	2.6.	Eraldusnumbrid või -tähed: MMSI (liikuva mereside raadiosaatja tunnuscode) number:
2.3.	Kogumahutavus:	2.7.	Lipuriik:
2.4.	Laeva tüüp: (täpsustada)	☐ Naftatanker ☐ Kemikaalitanker ☐ Puistlastilaev ☐ Konteinerilaev ☐ Muu kaubalaev ☐ Reisilaev ☐ Veeremilaev ☐ Muu	

⁺ Väljaannete talitus: palun lisada käesoleva direktiivi number.

3. VASTU VÕETUD JÄÄTMETE LIIK JA KOGUS

MARPOLi konventsiooni I lisa – nafta	Kogus (m ³)	MARPOLi konventsiooni V lisa – prügi	Kogus (m ³)
Õline pilsivesi		A. Plast	
Õlised jäägid (sete)		B. Toidujäätmed	
Õline tankipesuvesi		C. Olmejäätmed (nt pabertooted, kalts, klaas, metall, pudelid, savinõud jms)	
Must ballastvesi		D. Toiduõli	
Katlakivi ja setted tanki pesemisest		E. Põletustuhk	
Muu (palun täpsustada)		F. Tegevusjäätmed	
MARPOLi konventsiooni II lisa – KAHJULIKUD VEDELAINED	Kogus (m ³)/Nimi ⁵	G. Loomakorjus(ed)	
X-kategooria aine		H. Kalapüügivahendid	

Y-kategooria aine		I. Elektroonikaromud	
		J. Lastijäätmed ⁶ (merekeskkonnale kahjulikud)	
		K. Lastijäätmed ⁶ (ei ole merekeskkonnale kahjulikud)	
		MARPOLi konventsiooni VI lisa – õhusaastega seonduv	Kogus (m ³)
Z-kategooria aine		Osoonikihti kahandavad ained ja neid aineid sisaldavad seadmed	
MA – muud ained		Heitgaaside puhastusseadmete jäätmed	
MARPOLi konventsiooni IV lisa – reovesi	Kogus (m ³)	Muud jäätmed, mida MARPOLi konventsioon ei käsitle	Kogus (m ³)
		Passiivselt püütud jäätmed	

⁵ Esitage asjaomase kahjuliku vedelaine saadetise pärisnimi.

⁶ Esitage kuivlasti saadetise pärisnimi.

4. LISA

Sadamate vastuvõtuseadmete käitamise
ja haldamisega seotud kulude ning puhastulude kategooriad

Otsesed kulud Laevajäätmete tegelikust üleandmisest tulenevad otsesed tegevuskulud, sh alljärgnevad kuluartiklid.	Kaudsed kulud Sadamas asuva süsteemi juhtimisest tulenevad kaudsed halduskulud, sh alljärgnevad kuluartiklid.	Puhastulu Jäätmekäitluskavadest ja kättesaadavast riiklikust/piirkondlikust rahastamisest saadav puhastulu, sealhulgas alljärgnevad tuluelemendid.
– Sadama vastuvõtuseadmete taristu (sh konteinerid, tankid, käitlemisvahendid, praamid, veoautod, jäätmete vastuvõtt, käitlemisseadmed) tagamine; – kontsessioonid, mis on seotud sadama vastuvõtuseadmete käitamiseks vajaliku asukoha rentimisega (vajaduse korral) või vastavate seadmete rentimisega;	– Jäätmete vastuvõtmise ja käitlemise kava väljatöötamine ja heakskiitmine, sh kavaga seotud auditid ja kava rakendamine; – jäätmete vastuvõtmise ja käitlemise kava, sh vajaduse korral tööjõukulude ja nõustamiskulude ajakohastamine; – konsultatsioonide korraldamine jäätmete vastuvõtmise ja käitlemise kava (taas)hindamiseks;	– Laiendatud tootjavastutuse kavade saadav rahaline puhastulu; – muust jäätmekäitlusest, näiteks ringlussevõtu kavade saadav puhastulu; – Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist (EMKF) eraldatav rahastus; – sadamate muu rahastamine või toetused jäätmete ja kala käitluseks.

–	sadama vastuvõtuseadmete tegelik käitamine: laevajäätmete kogumine, jäätmete vedu sadamate vastuvõtuseadmetest lõppkäitlusse, sadama vastuvõtuseadmete hooldus ja puhastamine, personalikulud (sh ületunnitasu), elektri, jäätmete analüüsi ja kindlustuse tagamine;	–	kulude eest tasumise ja teatamise süsteemide haldamine, sh keskkonnahoidlike laevade puhul vähendatud tasude kohaldamine, IT-süsteemide tagamine sadama tasandil, statistiline analüüs ja seonduvad tööjõukulud;
–	laevajäätmete korduskasutuse, ringlussevõtu ja kõrvaldamise, sh jäätmete liigiti kogumise ettevalmistamine;	–	riigihankemenetluste korraldamine sadama vastuvõtuseadmete tagamiseks ning sadama vastuvõtuseadmete jaoks vajalike lubade väljastamine;
–	haldus: arvete esitamine, laevale jäätmete üleandmise kviitungite väljastamine, aruandlus.	–	teabe edastamine sadama kasutajatele infolehtede levitamise, sadamas siltide ja plakatite väljapanemise või sadama veebisaidil teabe avaldamise kaudu ning teabe elektrooniline edastamine vastavalt artiklile 5;

	– jäätmekäitluskavade haldamine: laiendatud tootjavastutuse kavad, ringlussevõtt ning riiklikest/piirkondlikest fondidest rahastamise taotlemine ja rakendamine; – muud halduskulud: artikli 9 kohaste vabastuste järelevalve ja nendega seotud teabe elektroonilise teatamise kulud.	
--	--	--

5. LISA

[*SISESTAGE LIIKMESRIIK*] SADAMA(TE) [*SISESTAGE SADAM*] PUHUL KEHTIV
DIREKTIIVI (EL) 2019/...⁺ ARTIKLIS 6, ARTIKLI 7 LÕIKES 1
JA ARTIKLIS 8 ESITATUD NÕUETEGA SEOTUD
ARTIKLI 9 KOHANE VABASTUSTÕEND¹

Laeva nimi	eraldusnumbrid või -tähed	Lipuriik
[<i>sisestage laeva nimi</i>]	[<i>sisestage IMO number</i>]	[<i>sisestage lipuriigi nimi</i>]

tegeleb plaanipärase laevaliiklusega ning külastab sageli ja regulaarselt graafiku või eelnevalt kindlaksmääratud marsruudi kohaselt [*sisestage liikmesriigi nimi*] asuvaid järgmisi sadamaid:

[]

ja külastab neid sadamaid vähemalt korra kahe nädala jooksul:

[]

ja kohaldab korda, millega tagatakse tasude maksmine ja jäätmete üleandmine sadamas või kolmandale isikule järgmises sadamas:

[]

⁺ Väljaannete talitus: palun lisada käesoleva direktiivi number.

¹ Mittevajalik välja jätta.

ja on seega [sisestage liikmesriigi vastava õigusakti asjakohane säte] alusel vabastatud [järgmistest nõuetest

- ☐ laevajäätmete kohustuslik üleandmine;
- ☐ jäätmete eelteate esitamine ja
- ☐ kohustusliku tasu maksmine järgmis(t)es sadama(te)s:]

Käesolev tõend kehtib kuni [sisestage kuupäev], välja arvatud juhul, kui tõendi väljastamise alused muutuvad enne nimetatud kuupäeva.

Koht ja kuupäev

.....

Nimi
Ametikoht
